

TIMZINGT

**HEUS
NIET
VOOR
ELKE**

**DAG
BOEK**

TIMZINGT

HEUS NIET VOOR ELKE DAGBOEK

Tweede druk, november 2022

ISBN paperback 9789033803208

ISBN e-book 9789033803215

NUR 707

C-NUR 020

Ontwerp omslag en binnenwerk: Jore ontwerp

Auteursfoto omslag: Jorine van der Made

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de NBG-vertaling 1951, © Nederlands Bijbelgenootschap 1951, tenzij anders vermeld.

© 2022 UITGEVERIJ ARK MEDIA – LEEUWARDEN

Alle rechten voorbehouden.

Ark Media is onderdeel van Royal Jongbloed Publishing.

www.royaljongbloed.com

EERST NOG EVEN DIT ...

Beste lezer,

Tof dat je dit leest! Je hebt het *Heus niet voor elke dagboek* in handen en het is best bijzonder dat dit boek er gekomen is.

Ik heb namelijk een hekel aan dagboeken. Ze leveren me een hoop frustratie op. Het lukt me nooit om ze elke dag braaf te lezen en meestal zadelen dagboeken me op met flinke hoeveelheden huiswerk. Ik moet beter bidden, me radicaal toewijden, alert zijn op kansen om het evangelie te delen, in de hemelse gewesten strijden enzovoorts, kortom: ik moet mijn beste christelijke beentje voorzetten. Ik ben al doodmoe als ik 's ochtends het dagboekje dichtsla. Ik moet zo veel, er is geen beginnen aan; ik heb namelijk ook gewoon een baan en een gezin. Morgen voel ik me alleen maar schuldig dat het weer niet gelukt is om aan de hoge verwachtingen van het dagboek te voldoen.

Maar wat als God helemaal niet zulke verwachtingen heeft, maar gewoon wil werken door mijn leven van alledag? Geen *spiritualiteit van boven* waarin ik de hemel moet bestormen met mijn goede wil, maar *spiritualiteit van beneden* waarin

God afdaalt in mijn alledaagse werkelijkheid? Stel dat je daarover een dagboek zou schrijven? Dat zou zo iets kunnen opleveren als dit boek.

Het is een dagboek, maar dan net even anders. Het is een dagboek voor mensen die het niet lukt om elke dag in een dagboek te lezen. Voor mensen die hun vrome voornemens vaak niet weten waar te maken. Voor mensen die zich daarvoor niet meer willen schamen. Voor mensen die willen geloven dat hun menselijk tekort geen belemmering is voor God, maar zelfs een voedingsbodem voor groei. Voor mensen die willen leren om mild en glimlachend naar zichzelf te kijken. Kortom: een dagboek dat ik zelf ook wel zou willen lezen.

Het is een dagboek waarin je niet alleen kunt lezen, maar waardoor je ook kunt luisteren naar liedjes, kunt kijken naar cabaret en zelfs aan de slag kunt met doe-pagina's. Om het een beetje structuur te geven heb ik verschillende categorieën gemaakt:

- Dwars/Denken: een dwarse gedachte om je te inspireren of te irriteren.
- Tekst/Uitleg: een bijbelvers met een verfrissend onorthodoxe exegese.
- Kijken!Luisteren!Lachen!: een cabaretfragment uit een van mijn voorstellingen.
- Gedicht: nou ja ... een gedicht dus.

- Verhaaltje met Moraaltje: Voor het slapengaan nog iets om lekker over te mijmeren.
- Luister!Lied: een liedtekst met een link om meteen te luisteren (meezingen mag).
- Goed|Gezegd: mooi citaat, meestal gejat van anderen (lekker makkelijk).
- Doel!: elke maand een opdracht om zelf de hemel mee te bestormen.

Zo, nu ben je op de hoogte van de structuur. Als je braaf je best doet om de maanden te volgen, heb je ongeveer om de dag een stukje te lezen, kijken of luisteren. Maar geen stress als je achterloopt of voorloopt! Je hoeft je helemaal niet aan de maandstructuur te houden. Je hoeft niet vooraan te beginnen, je kunt gewoon in de maand beginnen waarin je wilt of het op oudjaarsavond in één keer uitlezen. Kijk maar hoe je het aanpakt, het is in ieder geval heus niet voor elke dag.

Veel plezier met dit dagboek. Ik hoop dat het je een licht jaar oplevert.

TIMZINGT

JANUARI

Het begin van een nieuw jaar met een nieuw dagboek. Dit is dé tijd voor goede voornemens en voor jouw moedige pogingen om ze vol te houden. Daarom de volgende opdracht:

Schrijf hieronder je goede voornemens en schrijf erachter op welke datum je ze hebt opgegeven.

Voel je vooral niet schuldig als ze snel verlopen zijn, Dat zegt echt niets over jouw pogingen om een beter mens te worden. Volgend jaar weer een kans!

	verloopdatum:
①	
②	
③	
④	
⑤	
⑥	
⑦	
⑧	

DWARS / DENKEN

BEELDENSTORM

Beelden slopen. Een goede protestantse traditie, die ik graag in ere wil houden. Mijn beeld van God moet af en toe flink op de helling. Als het waar is dat God groter is dan ik me kan voorstellen, dan is het goed om geen gegoten godsbeelden erop na te houden. Beelden hebben nu eenmaal de neiging te stollen, of ze nou zijn vastgelegd op papier of in de hoofden van gelovigen. Die laatste zijn trouwens het hardnekkigst: we blijven beelddenkers.

Niets wat wij bedenken is heilig en daarom moeten we af en toe gaten slaan in onze te serieus vormgegeven beelden. Dat doe je met de botte bijl of soms met scherpe humor. Dan lach je ze kapot. Gevolg: er valt nieuw licht naar binnen en er stroomt frisse lucht door je godsbeeld. Er komt ruimte voor iets nieuws. Onverwacht en ongedacht. Een God met gaten laat niets aan de verbeelding over.

TEKST / UITLEG

Hij geeft het immers zijn beminden in de slaap. Psalm 127:2b

Slaap. Een grootse gave van God. Er is geen ontkomen aan. Ik vind de gedachte dat je een derde van je leven in complete bewusteloosheid doorbrengt echt niet te bevatten. Zeker als je van het onnozele soort bent dat meent aan het roer van zijn eigen leven te staan en zelf zijn agenda wel bepaalt.

Het is je lot dat je je elke dag in een pyjama wurmt, je oprolt tot een foetus en lekker gaat liggen snurken: dat je weerloos, pretentieloos, nutteloos mens ligt te zijn. Dat is wat je een groot deel van je leven bent. Met een beetje geluk loopt het kwijl uit je mond. Baby's en bejaarden verheffen het tot topsport: zij slapen rustig de halve dag. Zij hoeven de schijn ook niet meer op te houden dat ze autonoom zijn.

Joden snappen hoe belangrijk slapen is. *First things first*. Hun dag begint niet 's ochtends, maar in de avond. Een nieuwe dag begint met eten en dan lekker slapen. Wat er dan nog over is, mag besteed worden aan wat de moeite van uit bed komen waard is. De basis blijft: eten en slapen. De psalmdichter zegt het schitterend. God geeft als wij bewusteloos zijn. Zo is het. Wie veel slaapt zal veel ontvangen.

GOED | GEZEGD

'Ootmoed is de moed
om de eigen waarheid
onder ogen te zien.'

Anselm Grün

DWARS / DENKEN

IN HET GELOOF VALLEN

Soms hoor je mensen zeggen dat ze van hun geloof gevallen zijn. Dan volgt een verhaal over hoe ze geloofden dat God wel dit of dat zou doen, wat vervolgens niet gebeurde, zodat het hele zaakje in elkaar is gezakt. Ze zeggen soms ook nog dat het geloof van hen is gevallen.

Je zou het ook anders kunnen zien. De theoloog Jean-Jacques Suurmond noemt het 'in het geloof vallen' in plaats van *ván* het geloof vallen. Je bent slechts bijgeloof kwijtgeraakt. Hardnekkig bijgeloof dat God jou wel een zorgeloos leventje geeft, dat je je nooit eenzaam zult voelen, dat jouw voorspoed een directe zegen van God is, dat je altijd gezond zult blijven en meer van dat soort comfortabele gedachten. Ze zeggen meer over de tijdgeest dan over de Geest.

Doordat je dit bijgeloof verliest, voelt het alsof je alle grip kwijt bent, alsof je valt van je geloof. Maar wat nou als dat maar bijgeloof was? Dan val je van je bijgeloof. Is dat erg? Volgens mij is dat juist het proces van steeds meer tot geloof komen. Door in het geloof te vallen laat je zelfbedachte beelden van God achter je en begin je de spannende tocht van het geloof in God van Wie je je geen voorstelling kunt (en mag) maken.

**KIJKEN!
LUISTEREN!
LACHEN!**

*Er was eens een koning in een land hier heel dichtbij
en die koning had alles wat zijn hartje begeerde:
er was vrede in zijn land, er was welvaart,
hij had drie prachtige gezonde dochters
en een stoot van een koningin
en toch was deze koning niet gelukkig ...*

Kijk naar het verhaal over een zwerver die de
koning te rijk is en een koning die dat geluk maar
niet te pakken krijgt.

TEKST / UITLEG

Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde verzaakt hebt. Openbaring 2:4

Deze tekst bezorgt me altijd een schuldgevoel. Zeker als de voorganger er een handje van heeft zijn eigen passie voor Jezus als de maat der dingen te presenteren. 'Mijn geloof zou net zo hartstochtelijk moeten zijn. Maar in mijn kleine leventje wordt die eerste liefde gesmoord. Dat zou toch anders moeten? Amen?! Kom naar voren om je toe te wijden.'

Maar stel dat die eerste liefde helemaal niet gaat over de hartsucht die ik zou moeten voelen voor God. Stel dat die eerder gaat over de bloes op mijn wangen die ik kreeg toen ik voor het eerst liet indalen dat God buitensporig van mij hield. Daar heeft die eerste liefde eerder mee te maken dan met mijn al dan niet hartstochtelijke antwoord daarop. Je kunt God blijkbaar kwetsen door die eerste liefde te vergeten en je best te doen om die liefde te 'verdienen'.

Ik moet me telkens opnieuw laten overweldigen door Gods eerste liefde voor mij, vooral als ik niets meer te geven heb. Het is precies de plek waar God me wil hebben. Kan Hij doen waar Hij zo goed in is: liefhebben. Beetje gênant, die eerste liefde, je moet ervan blozen.

Verhaaltje met Moraaltje

DE VLINDER

Twee vlinderliefhebbers zaten samen te praten over vlinders. De een wist er duidelijk het meeste van: hij kende alle eigenschappen, alle soorten en ondersoorten, was een wandelende vlinderencyclopedie. De ander wist minder, luisterde aandachtig en was onder de indruk van al die parate kennis en eruditie.

Op dat moment vloog er iets langs. Was het een vlinder? Beiden twijfelden. De vlinderliefhebber met de meeste kennis maakte een snelle afweging. Als het een vlinder was, dan had ik hem toch zeker wel herkend? Ik weet immers alles over vlinders. Hij zei met stelligheid dat dit volgens hem geen vlinder was en ging door met zijn betoog over wat hij allemaal wist van vlinders.

De ander sprong echter op, het onbekende fladderende achterna. Hij herkende het niet direct en ontdekte daarvoor een nieuwe vlinder.

LUISTER! LIED

IK BEN MIJN TRANEN KWIJT

Ik ben mijn tranen kwijt, ik mis ze pas sinds korte tijd.
Ergens in mijn leven zijn ze achtergebleven
en ik ging verder groter zijn.

Ik vergat wat tranen zijn, oplosmiddel voor woede en pijn.
Ik verloor om te huilen, nu een voldongen feit:
ik ben mij tranen kwijt.

Wie weet zijn ze verdroogd, misschien zijn ze verlopen
of door verwaarlozing een zachte dood gestorven.
Misschien zijn ze gestolen door iemand die ze meer nodig had dan ik.
Tot mijn schrik, tot mijn spijt ben ik mijn tranen kwijt.

Ik ben mijn tranen kwijt: 't is nog maar een kwestie van tijd
dat mijn opgedroogde woede een granieten blok zal zijn
van cynische pijn.
Met gortdroge ogen zie ik de wereld zonder mededogen.
Wie zal me vloeibaar maken, wie maakt dat ik meelijd:
ik ben mijn tranen kwijt.

Wie zal me helpen huilen, wie druppelt tranen op mijn hart,
zo hardvochtig, hart van steen en splijt het ooit uiteen?
Zoveel gebrek aan warmte, liefde, zoveel gebrek aan tederheid:
't is eenzaamheid: ik ben mijn tranen kwijt.

Ik ga ze lenen van mijn dochter en mijn zoon, die hebben tranen:
heel gewoon.

Dan kijk ik met hun ogen, verbaas me keer op keer
en vind mijn tranen weer.

En met hun lip ga ik dan pruilen, daarna dikke tranen huilen
en schreeuwen met hun stem, machteloos en teer:
ik wil mijn tranen weer.

Ik laat me keihard raken, alles komt binnen: hardvochtig
zonder meer: ik vind mijn tranen weer.

En ik huil met dikke tuiten en dan komt het wel naar buiten.
De woede van weleer: ik vind mijn tranen weer.

Ik zou nooit meer willen ruilen en bij vader willen schuilen.
Want een leven zonder tranen is toch om te huilen.

GEDICHT

BINNENSTEBUITEN

Voor haar,
voor hem
moet ik weer naar buiten.
Maar,
stel dat ik naar buiten,
stel dat ik naar buiten,
met mijn binnen,
mijn binnenste
naar buiten:
en het schrikt
van licht en luid
van breek en blijkbaar zijn.
Dit,
niets meer ben ik.
Ik wil vrede sluiten
met mijn binnenste buiten.

DANSENDE DOGMATIEK

Ik ben opgegroeid in een kerk waar achter in de Bijbel in drie formulieren was vastgelegd wat we geloofden. Later begreep ik dat dat de basis was voor de gereformeerde dogmatiek. Dit onderscheidde ons van andersgelovigen. Dogmatiek als een veilig onderdak met stevige muren: een gebouw dat onwrikbaar staat en vooral niet beweegt. Maar dan begrijpen we dogmatiek helemaal verkeerd.

Dogmatiek is dat wat we zeggen over ons geloof in God. Dat is een onmogelijke opdracht, want het laat zich niet onder woorden brengen. Dogmatiek is stamelen en stotteren: iets beschrijven wat eigenlijk te snel beweegt. Woorden schieten tekort en begrip komt te laat. Tenzij je meebeweegt.

Dogmatiek zou niet rigide moeten zijn, maar flexibel. Als Gods liefde elke morgen nieuw is, dan is er telkens nieuwe geloofstaal nodig om dat te beschrijven. We brengen het onder woorden in het besef dat God er zo weer onderuit beweegt. En dan weer meebewegen. Als nieuwe danspasjes op nieuwe muziek.

Zo blijft dogmatiek in beweging om in de maat te blijven en de muziek van de Geest te volgen. Voel de groove en de swing. Dogmatiek als de exotische bossa nova, de statige tango of de Blue Monday blues.

**KIJKEN!
LUISTEREN!
LACHEN!**

Zij had de oorlog meegemaakt.

*En ik weet niet of je mensen kent
die de oorlog hebben meegemaakt,
maar dat zijn bijzondere mensen.*

*Die kijken anders, zien dingen anders; die oordelen anders,
of die oordelen liever niet, omdat oorlog al oordeel genoeg is.*

Kijk naar het verhaal over mijn oma. Zij maakte de oorlog mee. Dan komt alles op scherp te staan. Goed en fout worden kraakhelder. De vijand? Dat zijn de moffen! Toch?

